

TAPAHTUMATURVALLISUUSHENKILÖ- KOULUTUS

21.10.2021

Jane Kärnä

**KUKA JANE
KÄRNÄ?**

- Filosofian maisteri 2020 – Helsingin yliopisto
- Fuksi 2020 – Vaasan yliopisto
- Yhteisökoordinaattori – Taideyliopiston ylioppilaskunta
- Pitkäaikainen järjestö- ja HYY-aktiivi
- Ollut luomassa HYYn tapahtumaperiaatteita ja tapahtumaturvallisuushenkilökoulutuksia
- Vastannut tapahtumaturvallisuudesta mm. Fuksiseikkailussa, Avajaiskarnevaaleilla, tiedekuntajärjestön vuosijuhlilla, SYL 95-jatkojen jatkoilla

ENTÄ TE?

KOULUTUKSEN TAVOITTEET

- Selkiyttää mikä on tapahtumaturvallisuushenkilö ja mitkä hänen tehtäviään
- Eväitä siihen miten turvallisuudesta voi huolehtia ennen tapahtumaa ja tapahtumissa
- Käydä läpi konkreettisia tilanteita, joita tapahtumaturvallisuushenkilö saattaa tehtävässään kohdata ja keinoja niiden ratkaisemiseen
- Hälventää tapahtumaturvallisuushenkilönä toimimiseen liittyvää mahdollista jännitystä

KOULUTUKSEN LÄHTÖKOHDAT

- Live-tapahtumien järjestäminen on taas mahdollista!
- Edellisistä live-tapahtumista aikaa, osa hyvistä käytännöistä on saattanut unohtua tai ei ole siirtynyt uudelle aktiivipolvelle
- Turvallisuus tärkeää kaikissa tapahtumissa, mutta mahdollisten ongelmien määrä kuitenkin live-tapahtumissa moninkertainen
- Tärkeää, että turvallisuus ja siihen liittyvät käytännöt taas alusta asti osana live-tapahtumia
- Tapahtumaturvallisuus linkittyy yleisesti järjestön toimintaan ja toimintakulttuuriin, eikä pelkkä tapahtumien turvallisuudesta huolehtiminen riitä kaikkeen
- Luottamuksellisuus

**KOULUTUKSEN
RAKENNE**

- Ennen tapahtumaa
- Tapahtuman aikana
- Tapahtuman jälkeen

ALKUUN

- Tapahtumaturvallisuushenkilön ei tarvitse olla superihminen
- Tapahtumaturvallisuushenkilö ei pysty vaikuttamaan kaikkeen, eikä yksin
- Voit tehdä vain parhaasi
- Aina saa soittaa apua (poliisi, vartijat, ambulanssi)
- Toisinaan tilanteet voivat olla raskaita tai jäädä painamaan – hae apua jos yhtään tuntuu siltä

ENNEN TAPAHTUMAA

**ENNEN
TAPAHTUMAA**

- Tapahtumaturvallisuusperiaatteet & Turvallisemman tilan periaatteet
- Tapahtuman suunnittelu
- Turvallisuushenkilöiden valinta
- Viestintä

ENNEN TAPAHTUMAA - YLEISTÄ

- Turvallisuuden toteuttaminen alkaa jo ennen tapahtumaa
- Lämpileikkaavana osana tapahtuman suunnittelua ja valmistelua
- Kaikissa tapahtumissa tärkeää huomioida turvallisuus, tapa riippuu tapahtuman sisällöstä
- Epätodennäköistä – todennäköistä, pieni vaikutus – suuri vaikutus
- Ennakoinnilla voidaan välttää monien riskien realisoituminen ja ylipäänsä ongelmat tapahtumassa
- Tapahtumaturvallisuusperiaatteet, turvallisemman tilan periaatteet, pelisäännöt...

TURVALLISUUSPERIAATTEISTA

- Tarkoitus olla yhteiset ohjenuorat ja toimintaohjeet sille, kuinka kaikki osallistujat yhdessä voivat luoda turvallista tilaa
  - Hyvä että yhteiset kirjalliset periaatteet joihin nojautua
  - Yleisesti hyvä, että sisältö sopii käyttävälle yhteisölle ja yhteisö osallistunut tekemiseen
  - Sopii käyttötarkoitukseen (live- vai etätapahtuma, millainen tapahtuma)
  - Voi olla myös lyhyempi ja pidempi versio tai yhdeksi virkkeeksi tiivistetty ja linkki koko periaatteisiin.
-

HYYN TURVALLISEMMAN TILAN

PERIAATTEET

1/2

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY) on moninainen ja feministinen yhteisö, jonka yksi arvoista on yhdenvertaisuus. Turvallisemman tilan periaatteilla pyritään luomaan käytänteitä, joiden avulla jokainen pystyy edistämään yhdenvertaisempaa ja turvallisempaa ilmapiiriä. Nämä periaatteet koskevat HYYn toimintaa ja tapahtumia.

HYYN TURVALLISEMMAN TILAN

PERIAATTEET

1 / 2

- Kohtele toisia ihmisiä asiallisesti sekä kunnioittavasti ja arvosta heidän työpanostaan. Älä esimerkiksi tee epäasiallisia, vähätteleviä tai henkilökohtaisuuksiin meneviä puheenvuoroja toisista ihmisistä.
- Palautetta annettaessa keskity antamaan rakentavaa palautetta ja ole valmis dialogiin.
- Meillä kaikilla on olettamuksia ja ennakkoluuloja toisista ihmisistä. Yritä tunnistaa tekemäsi olettamukset ja huomioida ihmisten moninaisuus. Kunnioita henkilön itselleen määrittämiä identiteettejä ja kohtaa hänet avoimesti; et voi tietää toisen taustaa, kokemuksia ja elämäntilannetta tai määritellä identiteettiä hänen puolestaan.
- HYYssä ei sallita väkivaltaa, häirintää, rasismia tai syrjivää käytöstä tai kielenkäyttöä.
- Kunnioita muiden fyysistä ja henkistä koskemattomuutta sekä heidän itselleen asettamia rajoja. Ei tarkoittaa ei; älä häiritse ketään sanallisesti, koskettamalla tai tuijottamalla
- Huolehdi, että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osallisiksi. Hyvässä keskustelussa kaikki saavat puheenvuoron, tulevat kuulluiksi sekä voivat halutessaan vain kuunnella. Älä puhu muiden päälle, ja yritä käyttää kieltä, joka on ymmärrettävää kaikille.

HYYN TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

2 / 2

- Käsittele herkkiä aiheita kunnioittavasti, ja käytä sisältövaroituksia tarpeen tullen. Sisältövaroituksilla ilmoitetaan, että käsiteltävä asia voi sisältää jotain henkilöitä järkyttävää tai loukkaavaa materiaalia.
- Tunnista omat etuoikeutesi. Etuoikeuksilla tarkoitetaan etuja, joita yksilöt saavat kuulumalla tiettyihin sosiaalisiin ryhmiin. Etuoikeudet liittyvät muun muassa sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, ihonväriin, luokkaan, kieleen, terveydentilaan tai uskontoon.
- Jos rikot tai sinulle huomautetaan turvallisemman tilan periaatteiden rikkomisesta, pyydä anteeksi. Kaikki tekevät erehdyksiä. Suhtaudu myös ymmärtäväisesti toisten virheisiin ja pyri sopimaan asia mahdollisuuksien mukaan osapuolten kanssa.
- Puutu näkemääsi syrjintään tai tarjoa tukeasi syrjintää kohdanneelle. Ongelmatilanteissa voit myös ottaa yhteyttä tapahtumaturvallisuushenkilöihin ja/tai HYYn häirintäyhdyshenkilöihin.

HYYN TAPAHTUMAPERIAATTEET

- Välitä ihmisistä ympärilläsi. Välitä siitä mitä heille kuuluu, miltä heistä tuntuu ja miten sanasi ja tekosi vaikuttavat heihin.
- HYYn tapahtumissa on nollatoleranssi kaikenlaiselle häirinnälle, rasismille, kiusaamiselle ja syrjinnälle.
- Kunnioita muiden fyysistä ja henkistä koskemattomuutta. Ei tarkoittaa ei, älä häiritse ketään sanallisesti, koskettamalla tai tuijottamalla.
- Jos näet tai koet epäasiallista käytöstä, sinulla on oikeus puuttua, tai ilmoittaa tapahtuneesta tapahtuman turvallisuushenkilöille. Halutessasi voit myös ottaa tapahtuman jälkeen yhteyttä HYYn häirintäyhdyshenkilöihin.
- Myötävaikuta toiminnallasi positiiviseen ilmapiiriin.

HYYN TAPAHTUMAPERIAATTEET (VAPPU)

HYYn vapputapahtumien keskusteluihin ja toimintaan voi osallistua ilman pelkoa epäasiallisesta kohtelusta tai häirinnästä.

Turvallinen tila luodaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, mistä jokaisella meistä on vastuu.

HYYn vapun tapahtumissa noudatetaan näitä periaatteita:

- Ollaan avoimia toisiamme kohtaan ja kuunnellaan toisiamme.
- Vältetään oletuksien tekemistä muista ihmisistä.
- Kunnioitetaan toisiamme ja yhteisön moninaisuutta.
- Annetaan kaikille tilaa ja mahdollisuus osallistua keskusteluihin.
- Ei häiritä, loukata tai ahdistella toisiamme.
- Käytetään sellaista kieltä, jota kaikki voivat ymmärtää.
- Vältetään mitä tahansa slangitermejä ja jargonia.

Jos koet tai todistat yllä olevien periaatteiden rikkomista tai muuta häirintää, ota yhteyttä häirintäyhdyshenkilöön: xx

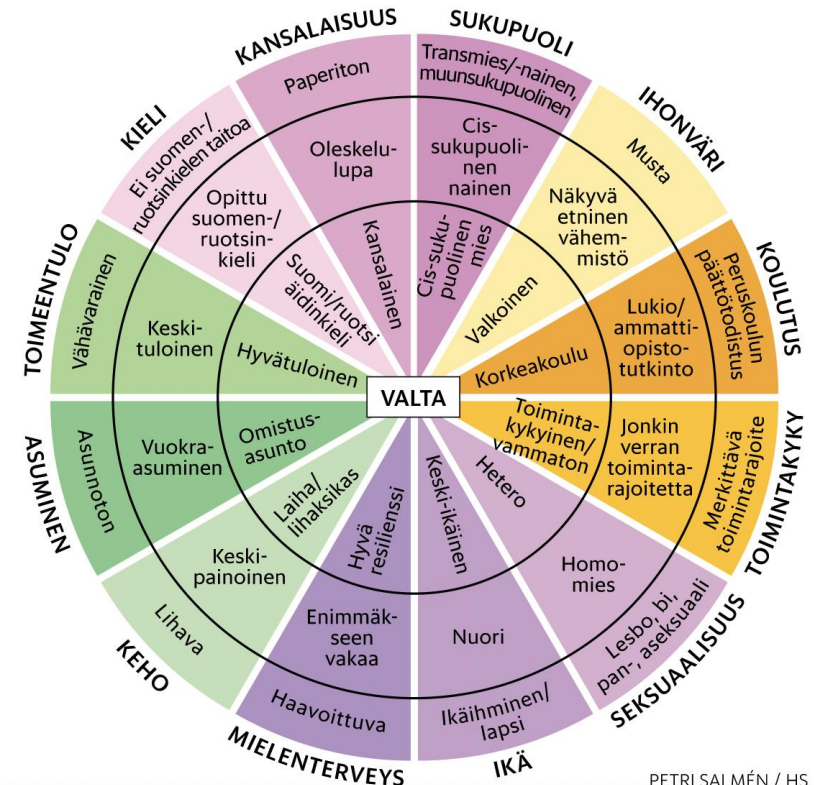

ENNAKOINTI I

- Tunnista omat etuoikeutesi
- Pidä moninaisuus mielessä suunniteltaessa

Etuoikeuskehä

Mitkä tekijät lisäävät tai kaventavat mahdollisuuksiasi?

PETRI SALMÉN / HS

Lähde: ccrweb.ca / Sylvia Duckworth, käännös: Michaela Moua

ENNAKOINTI II

- Käytä aiempaa palautetta tai muuta tietoa hyväksi suunnittelussa
- Teeman ja sisällön valinta
  - sisältääkö riskejä tai jotain mikä estäisi jotakuta osallistumasta?
  - Vaatiiko ylimääräistä ohjeistusta esim. pukeutumisen suhteen?
- Tapahtumaperiaatteet tai turvallisemman tilan periaatteet
  - Onko järjestöllänne / tiloissanne käytössä?
  - Jos ei, voi tehdä vähintään jonkun lyhyen muutaman lauseen mittaisen
- Valitse tapahtuman turvallisuudesta vastaavat henkilöt
  - Mielellään useampi kuin yksi
  - Rooli selväksi ja ohjeistus

ENNAKOINTI III

- Tapahtuman yleinen suunnittelu
  - Kulunvalvonta, koristelu yms.
- Viestintä
  - Tiedotus tapahtumaperiaatteista ja turvallisuushenkilöistä
  - Turvallisen tilan luominen kaikessa tapahtumaan liittyvässä viestinnässä
  - Esim. Facebook-tapahtumassa, sähköpostissa osallistujille + tapahtumassa puheissa ja printattuina seinille tms.
- Osallistujien sitouttaminen periaatteisiin
  - Osana ilmoittautumislomaketta

ENNAKOINTI IV

- Tapahtumatila tutuksi
  - Jos mahdollista, jo ennen tapahtumapäivää
  - Jos mahdollista, osoita jokin tila rauhalliseksi huoneeksi
  - Minimoi fyysiseen tilaan liittyvät riskit
- Ongelmatilanteisiin varautuminen
  - Puhelinnumerot valmiina
  - Puhelin valmiina
  - Varmista että tiedät mistä alkusammutus ja ensiapuvälineet löytyvät

TURVALLISUUS- HENKILÖN ROOLI I

- Henkilö, joka seuraa tapahtumaa turvallisuusmielessä ja puuttuu tarvittaessa, ja jolle osallistujat voivat puhua ongelmatilanteista. Turvallisuushenkilö auttaa parhaansa mukaan.
- Ei superihminen, poliisi, psykologi tai lääkäri, eikä ainoa joka toimii ongelmatilanteissa
- Kaikkien järjestäjien hyvä olla tietoisia turvallisuusohjeistuksista sekä valmiita toimimaan ja auttamaan tarvittaessa
- Hyvä pitää esimerkiksi lyhyt palaveri ennen tapahtuman alkua, jotta kaikki ovat samalla sivulla

TURVALLISUUS- HENKILÖN ROOLI II

- Perehtyy etukäteen oleellisiin materiaaleihin
  - Tuntee ja noudattaa tapahtumaperiaatteita ja seuraa että muutkin noudattavat
- Sitoutuu olemaan läsnä tapahtumassa sekä tavoitettavissa sen ajan
  - Puhelin mukana
  - Merkitty selkeästi / Tiedotettu mistä löytyy
- Olla toimintakykyinen tapahtuman ajan
  - Mieluiten täysin selvä
- Olla lähestyttävä
- Toimia mahdollisimman rauhallisesti ja neutraalisti
- Käsitellä tietoja luottamuksellisesti

TAPAHTUMAN AIKANA

TAPAHTUMAN AIKANA

- Ennaltaehkäisy tapahtumassa
- Jos jotain sattuu
- Tapahtuman keskeyttämisestä

**ENNALTAEHKÄISY
Ä
TAPAHTUMAN
AIKANA**

- Pyri luomaan hyvää, avointa ja keskustelevaa ilmapiiriä
  - Miten saada kaikki mukaan ja tutuiksi?
- Järjestä vettä tarjolle
- Tarkkaile ihmisten kuntoa
  - Järjestäjien kanssa voi sopia, että liian humaltuneille ei enää tarjoilla
- Tee tarvittaessa korjausliikkeitä
  - Puutu epäkohtiin tai puutteisiin etukäteisjärjestelyissä hyvissä ajoin
  - Jos osallistujat tekevät jotain mikä saattaa aiheuttaa vaaratilanteen, on hyvä puuttua ajoissa
  - Jos jokin keskustelu tai muu on eskaloitumassa tai luo turvatonta ilmapiiriä, puutu ajoissa

JOS JOTAIN SATTUU

- Kartoita tilanne
- Toimi parhaasi mukaan rauhallisesti
- Puutu ja pura akuutit tilanteet
- Tarvittaessa soita vartijalle tai hätänumeroon
- Delegoi tehtäviä
- Jos tilanne vaatii, keskeytä tapahtuma
- Hoida tilanteet loppuun asti tai huolehdi, että joku hoitaa

**...JOKA ON
JONKUN
TERVEYDELLE
VAARALLISTA**

- Hae apua, älä jää tai jätä uhria yksin
- Soitan ensin hätäkeskukseen ja selitän uhrin kunto selkeästi
- Noudata annettuja ohjeita. Älä päästä uhria poistumaan paikalta yksin tai ilman hätäkeskuksen ohjeita siitä, miten uhria tulee hoitaa ja seurata.
- Pyri hoitamaan ilman turhaa yleisöä
- Jos vastaava tilanne saattaisi toistua, tee parhaasi ettei toistu
- Jos tilanne vaatii, keskeytä juhlat

**JOKU
KÄYTTÄYTYY
MUITA
HÄIRITSEVÄSTI**

- Pysy itse mahdollisimman rauhallisena ja neutraalina
- Tiedosta, että henkilö ei välttämättä tajua tehneensä mitään väärin
- On ok mennä reippaasti väliin jos jokin toiminta ei näytä sinusta ok:lta tai joku sanoo jotakin loukkaavaa tai muulla tapaa epäasiallista
- On hyvä tarjota mahdollisuus korjata käytöstä tai antaa ohjeita kuinka toimia paremmin vielä samassa tapahtumassa
- Tärkeää olla syyttämättä, pohjata joko omaan tai muun henkilön kokemukseen tilanteesta
  - "Minusta tuntui ___ kun sinä ___-" / "Toista henkilöä ahdisti kun sinä ___".

TAPAHTUMAN KESKEYTTÄMISESTÄ

- Tapahtuma on syytä keskeyttää, jos se ei ole enää hallinnassa, etkä koe että kykenette asianmukaisesti huolehtimaan osallistujien turvallisuudesta
  - Huumaus tai tapahtumassa huumeita
  - Käy jotain vakavaa (ihmiset esim. shokissa tms)
  - Intensiivisen konfliktin tai eskaloitumisen uhka
- Muuta huomioon otettavaa
  - Varmista, että osallistujat ovat sellaisessa kunnossa, että heidät on turvallista lähettää kotiin
  - Onko tarve purkaa kriisitilanteesta nousseita tunteita?

TAPAHTUMAN JÄLKEEN

TAPAHTUMAN JÄLKEEN

- Jälkihoito
- Viestintä
- Jälkikäsittely järjestössä

KRIISIN KOHDANNEEN JÄLKIHOITO

- Jos kohtaat henkilön tai ryhmän, joka on kokenut äkillisen järkyttävän tilanteen, toimi näin
  - Älä jätä ketään yksin
  - Etsi rauhallinen paikka, jossa voi istua yhdessä
  - Anna kriisissä olevalle/oleville tilaa puhua, kuuntele keskeyttämättä
  - Pysyttele itse rauhallisena, pelkkä levollinen läsnäolo auttaa usein paljon
  - Hyväksy reaktiot (itku, hiljaisuus jne.)
  - Kysy millaista apua kriisin kokeneet toivovat
  - Selvitä mistä apua on saatavilla
  - Älä jää oman kokemuksesi kanssa yksin, vaan puhu siitä luotettavan ihmisen kanssa
  - Jos yhteisössä laajempi tarve jälkihoidolle/purkukeskustelulle, tiedustele esim. yliopistopapeilta

KUN JOTAIN SATTUI

- Liittyen mahdolliseen uhriin
  - Ehdoton luottamus! Tietoja ei saa luovuttaa ulkopuolisille
  - Yksi henkilö vastaa yhteydenpidosta
  - Mitä uhri haluaa tehtävän
  - Empaattisuus, ei syylistävää
  - Ohjaa tarvittaessa avun piiriin
  - Voit tukea muussa oman jaksamisen ja osaamisesi mukaan
- Liittyen mahdolliseen väärintekijään
  - Jos joku esim. heitetty ulos tapahtumasta, tärkeää olla yhteydessä jälkikäteen, että tämä ymmärtää mitä ja miksi näin tapahtui
  - Yhteisistä pelisäännöistä sopiminen jatkoa ajatellen

VIESTINTÄ

- Viestintä ja yhteydenpito ulkopuolisiin
  - Sovitaan kuka yksi henkilö vastuussa mediatiedusteluista, loput ohjaavat kaikki kysymykset tälle
  - Tiedote, jossa kerrotaan mitä on tapahtunut (vain faktoja, ei spekuloida eikä syyllistetä ketään)
  - Tiedotus tapahtuman osallistujille, mitä on tapahtunut esim. fbeventissä tai sähköpostilla. Hyvä laittaa myös esim YTHS:n, yliopistopappien ja HYYn häirintäyhdyshenkilöiden tiedot.

JÄLKIKÄSITTELY JÄRJESTÖSSÄ

- Tärkeää, että myös järjestäjät saavat purkaa fiiliksiä ja reflektoida tapahtunutta
  - Jos kokemus ollut voimakas tai traumaattinen, voi hakeutua myös ammattiavun piiriin
- Jos jotain meni vikaan on tärkeää käydä se läpi
  - Olisiko tilanne voitu ennaltaehkäistä?
  - Olisiko jotain voitu tehdä toisin?
  - Miten voitaisiin toimia jatkossa paremmin?
- Dokumentointi seuraajille
  - Ohjeet/testamentti/vinkejä seuraajille siitä kuinka toimia jatkossa paremmin/mikä meni vikaan
  - Näin järjestön mahdollista kehittyä toiminnassaan

RYHMÄTEHTÄVÄ

RYHMÄTEHTÄVÄ

Miten puututte tilanteeseen?

Mitä teette tapahtuman jälkeen?

Miten tilanne olisi voitu

ennaltaehkäistä?

10 min aikaa

Kirjatkaa ajatuksenne ylös. Lopuksi purku.

- A) Osallistuja alkaa sitseillä laulaa kovaan ääneen rasistista lisäsäkeistöä
- B) Osallistuja F hakeutuu aktiivisesti osallistujan G välittömään läheisyyteen ja ottaa tähän jatkuvasti fyysistä kontaktia. Osallistuja G ei osoita minkäänlaista vastakaikua
- C) Erittäin humaltunut osallistuja on kiivennyt pöydälle ja pudonnut sieltä vaarallisen näköisesti kivilattialle.

PURKU

LYHYT KERTAUS

KERTAUS

- Tapahtumaturvallisuus linkittyy järjestön toimintakulttuuriin, tapahtumaturvallisuudella ei voida ratkaista kaikkea
  - Tunnista ja tiedosta etuoikeutesi ja huomioi moninaisuus tapahtumien suunnittelussa
  - Ennakointi kannattaa, mutta kaikkea ei voi ennaltaehkäistä
  - Tapahtumaturvallisuushenkilön ei tarvitse olla superihminen, voit tehdä vain parhaasi - se riittää!
  - Aina ok kysyä ”onko kaikki ok?”
  - Aina saa soittaa apua (poliisi, vartijat, ambulanssi) ja pyytää apua
-

KYSYMYKSIÄ?

KIITOS!

